

VESTI s TRŽAŠKEGA

Naših osem vprašanih kominformistom

Upamo, da bomo na teh osem vprašanih dobili odgovor že v prihodnji številki. Če ne, bomo na njih odgovorili sami

Ko smo odgovorili »Delu« v zadnji številki drage volje in tako na vseh osem vprašanih, ki nam jih je postavilo, smo dejali, da bomo tudi mi odgovorili in da mu bomo tudi mi postavili nekaj vprašanj. Pripravljeni smo, da nam bo odgovoril prav tako hitro in točno, kot smo to storili mi. Vprašamo jih:

1) Ali je res ali ni res, da je priprava in izvedba socialne revolucije po marksistično-leninističnem načrtu edini in vrhovni cilj komunističnih partij v vseh nekomunističnih državah? Ali se je dosedaj odredila kakšna koli komunistična partija, ki ima svojemu komunističnemu cilju? Kako se ujema ta njihov cilj z njihovimi govorji za mirom, blaginjo in pripravljenostjo povsod meščansko voljo?

2) Ali je res ali ni res, da komunisti v teoriji in v praksi ne priznavajo tako imenovanega »reakcijskega« — to se pravi vsem nekomunističnim — nobenih demokratičnih pravic? Kako se ujema to stališče z zahtevami tržaške kominformistične partije v volivnem programu po najširših demokratičnih svobodah za vse?

3) Ali je res ali ni res, da zasledujejo komunisti baje odpravilo tako imenovanega »izkoriščenja« človeka po človeku? Zakaj so pa enodusni izjavili, da ne bodo živeli pri delovnih ljudih v komunističnih režimih neprimerno bolj izkoriščani kot kjer koli v tako imenovanih kapitalističnih in socializiranih državah?

4) Ali je res ali ni res, da so tržaški kominformisti organizirani in finančno najmočnejši v Italijanski komunistični partiji in da od nje in preko nje prejema vse »službe« navodila in vse »postalo« iz Moskve?

5) Če to ni res, s čim krijejo ogromne vsakomesečne stroške za vzdrževanje svojega bogatega števila in plačevanje svojih zelo številnih aktivistov po politični, sindikalni, gospodarski in kulturni sliniji? Ali morda plačuje ves ta partijski aparat »hvaležno ljudstvo«?

6) Ali je res ali ni res, da so »načelu« tako imenovanega »demokracijskega centralizma« vsi kominformisti obvezani na slepo in brezpogojno izvršitev vseh navodil in ukazov, ki jih sprejemajo od višjih partijskih forumov, torej tržaški kominformisti iz Rima in iz Moskve? Ali je res ali ni res, da

bodo morali slepo izvršiti tudi ukaz, naj zagovarjajo priključitev Svobodnega tržaškega ozemlja k Italiji, ko bodo to navodilo končno prejeli?

7) Ali je res ali ni res, da so tržaški kominformisti voditelji, v pričakovanju tega naloga, že zadnji dve leti vedno znova zahtevali za Svobodno tržaško ozemlje »boljšo rešitev« ali pa »plebiscite«, ko to imenovanemu guvernerju? Ali je res ali ni res, da so zahtevali istočasno komunistični voditelji v Italiji priključitev vsega Svobodnega tržaškega ozemlja k Italiji? Zakaj na vse naše pozive, naj nam odgovorijo na ta vprašanja, dosedaj »dovratno molčijo«?

8) Kdo je dal na razpolago našim podeželskim občinam, tudi tistim, ki so kominformistični župan, ogromna sredstva za javna dela, s katerimi se danes bahajo, tako n. pr. dolinski občini od 15. avgusta 1951 do 31. decembra 1950 257.538.810 lir? Ali mislite, da je to zasluga kominformističnih županov?

Upamo, da bomo na teh osem vprašanih dobili odgovor že v prihodnji številki. Če ne, bomo na njih odgovorili sami.

Izpitni in vpisovanje na nižji trgovski strok. šoli v Trstu

— Popravni izpiti jesenskega roka se pričnejo 17. septembra 1951 ob 8.30 v vrstnem redu, ki je objavljen na razglasni deski šole.

Vpisovanje se prične 1. septembra 1951 in se zaključuje 25. septembra 1951. Samo za dijake, ki bodo polagali izpite, bo ta rok podaljšan do 3. oktobra 1951.

Podrobna navodila se dobijo v tajništvo zavoda vsak dan od 10. do 12. ure.

Vpisovanje v nižjo industrijsko strokovno šolo v Trstu

Ravnateljstvo šole obvešča vse priizadete, da se morajo vsi novi in dosedajni učenci, ki želijo v letu 1951-1952 obiskovati pouk na tej šoli, zgledati med 1. in 25. septembrom t. l. pri tajništvu in izpolniti prošnjo oziroma prijavo za vpis v šolo.

Novi učenci morajo za vpis v I. razred predložiti uradni rojstni list, potrdilo o precepljenju koz, potrdilo o zdravju očeh, izpričevalo o dovršenem V. (petem) razredu o

snovne šole, potrdilo s sliko o istovetnosti učenca in vplačati pristojbino za zavarovanje proti morebitnim nezgodam pri pouku telovadbe.

Natančnejša navodila so razvidna na oglašni deski v uradnih šolskih prostorih v Rojanu, ul. Montorsino št. 8-III.

Tajništvo posluje za stranke vsak delovni dan od 9. do 12. ure.

IZJAVA

Vidalijeve RP in njene javne debate

»Delo« je objavilo v svoji številki z dne 25. t. m., da bo danes, v petek 31. avgusta, v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah javna debata, na kateri bo govoril tov. Karel Šiškovski o temi »Slovenska demokratska zveza proti ustanovitvi STO-ja in nacionalnim pravicam Slovencev«.

Izjavljamo, da do danes še nismo prejeli nobenega poziva za to svojestransko javno debato, na kateri naj bi se kot ena izmed strank smeli samo braniti, ne pa mogli govoriti o dejanskem odnosu Vidalijeve KP do Svobodnega tržaškega ozemlja in pozvati Vidalijevo KP, naj pove, kaj je doslej napravila za Slovence in kako si zamišlja njihovo bodočnost, tako narodno kakor tudi socialno in gospodarsko.

Kominformiste najbrž še vedno boli poraz, ki so ga doživeli z nami v dostojni javni debati v Nabrežini. Zato skušajo sedaj loviti kaline s trikovi, na hitro, da se nasprotniki ne bi mogli pripraviti, nakar bi ga s pomočjo kričave dvoranke skušali pobiti na tla. Toda to ni način poštena političnega boja.

Načelno smo še vedno za javne debate in se ne bojimo poveriti svoje nazore s komur koli, toda snov debate mora biti spoznavno izbrana, točno morajo biti določeni vsi pogoji in obema nasprotnikom morajo biti dane enake možnosti, da napadata in se branita.

Debat, ki tem pogojem ne bi odgovarjale, se Slovenska demokratska zveza ne bo udeleževala, ker bi to bilo neresno in nesmiselno.

Iz tajništva SDZ

Prilike na Bregu

V naši občini se veliko dela: gradimo se stanovanjske hiše, asfaltiramo se ceste, kanalizacija je v redu, delavci so do dobrega zaposleni, tako da so ljudje kljub veliki suši kolikor toliko zadovoljni.

To ljudsko zadovoljnost pa spretno izrabljajo kominformisti, češ, sedaj, ko mi vladamo občino, pravilno skrbimo za ljudstvo... kakor da bi oni iz svojega žepa sipali denar! Mi delavci pa dobro vemo, od kod prihaja denar. Dobro se zavedamo, da kadar Zaveznika vojaška uprava ne bo več podpirala občine, bomo vsi okusili trpko brezposelnosti.

Tudi na gospodarskem polju, vključno s suši in slabim letinom, se veliko napreduje: kopljejo se novi vinogradi, delajo se moderni hlevi, kleti, gnojišča itd. Vsakomurno orodje, trte, sadje, semena dobimo po zelo zmerni ceni. Tudi v tem primeru dobro vemo, od kod prihaja denar in smo zato ZVU zelo hvaležni.

Vprašamo zato kominformiste: »Ali mislite, da bi demokratski župan ne znal z javnim denarjem takšno škodo popraviti?« In te meje se morajo popraviti! Če imajo Italijani drznost, da govorijo o krivičnih mejah, imamo Slovenci dolžnost, da jasno povemo, da so Italijani Gorico slovensko izgubili, jo sami sramotno zapustili in zato Gorica, Beneška Slovenija, Režija in Kanalska dolina ne smejo pripadati Italiji, kamor sploh ne spada, ampak se morajo priključiti k Svobodnemu tržaškemu ozemlju! To bi bilo pravično, pošteno in pametno!

Sicer pa je tu mirovna pogodba, ki jo je Italija podpisala! Zato držite se pogodbe, verolomneži!

Vaš čitatelj

Otroci s počitniškega letovanja SDD na Repentabru vabijo svoje starše in prijatelje na

akademijo,

ki jo priredijo v nedeljo 2. septembra ob 17. uri v prostorih osnovne šole.

Na sporeda so deklaracije, petje, harmonika in igrice: Janaki, Kokoški rod, Dve teti.

ko gospodariti kot vaš komunistični župan?

Kominformisti so se vrgli že v volivno kampanjo. V Dolini so si pomagali s »Hlapcem Jernejem«, v Boljuncu so imeli sestaneke, v Borštu so pa pogoreli... Dva govornika sta namreč dolgo čakala, ljudi pa ni bilo od nikoder!

Volitve se bližajo! Vsi demokracijski Slovenci vseh političnih struk se morajo zavedati, kakšna je njihova dolžnost, ker smo vsi občutli

Sprememba meja Optine-Zgonik

ZVU je smatrala za potrebno, da spremeni meje občine Zgonik. V ta namen je izdala ukaz št. 134, ki določa vključitev delov Krajne vasi in Dutovelj v občino Zgonik.

Dva tržaška doktorja v Združenih državah

Zaveznika čitalnica objavlja, da sta pozvana na podlagi programa kulturnih izmenjav med Združenimi državami in Trstom dva tržaščana, in sicer dr. Vladimir Vizović in dr. ing. Giorgio Bugliarello, v Združene države, kjer se bosta v akademskem letu 1951-1952 udeležila specializacijskih tečajev na ameriških univerzah.

Lista „S. Giusto“ in „svobodno Tržaško ozemlje“

Ko smo prebrali tržaške liste zadnjih dni, smo se ustavili na dveh prozornih, toda zato nič manj značilnih trikih, s katerimi se skuša vplivati na tržaške volivce.

Ali ni značilno, da so si italijanski irendentisti pri svojih pogajanjih za skupni nastop izbrali za svojo morebitno skupno listo ime »LISTA SAN GIUSTO«. Nekako irendentistično zveni ta naziv, neopoučeno bi spetjal do tega, da bi oddali svoje sicer irendentistične glasove tej pravzaprav irendentistični listi. Ali ni v tem skrito zanimivo priznanje: italijanski irendentizem je prišel do stopnje, da bi se moral kamufilirati s tujim perjem! Obenem je to dokaz, kam veje veter.

Drugo zanimivo priznanje pa nam je dal »Primorski dnevnik«, ki je dne 24. t. m. zapisal s mastnimi črkami na prvi strani, da je »za resnično svobodno Tržaško ozemlje«. Tudi tu je kamufilacija. Poprečni bralec bo dejal: saj so tudi oni za STO. Toda oglejmo si i gro velikih začetnic. Mi pišemo »Svobodno tržaško ozemlje«, oni pa »svobodno Tržaško ozemlje«. Tudi ta spodrselaj kaže njihovo pravo misel: samostojnost con A, toda cona B naj ostane njim!

To je seveda izhodna točka za morebitna pogajanja, v katerih bi barantali našo kožo. Neumno si je misliti, da bi Italija pristala, da nekaj odstopi, ne da bi za to kaj dobila. In kaj naj dobijo? Tu smo zopet v vprašanju samo mi in naša bodočnost.

Volivci ne pozabite na take navidezne malenkosti, ki vam odkrivajo pravo naravo raznih barantancev z nazori in prepričanji!

Iz Zgonika

Da niso vsi občinski uradi v redu, je splošno znano; posebno velja to za anagrafični urad v Trstu, kjer se nudi občinstvu vedno prilika za godrnjanje ali proteste. Naši uradi v ostalih občinah Svobodnega tržaškega ozemlja pa bi lahko bili brezhibni, če bi bili nastavljeni kot tajniki primerni ljudje.

V Zgoniku n. pr. je bil skoro ves arhiv uničen v vojnem času. Poleg tega je občino doletelo tako skrčenje, da šteje vsega skupaj komaj tisoč glav in približno sto petdeset hiš. Torej za tak skrčen obseg bi človek pričakoval, da je na takem občinskem uradu vse v redu. Pa ni tako! Anagrafične podatke dobijo le v redkih primerih. V petih letih bi nadzorstvena oblast lahko zahtevala, da se to uredi.

V tem primeru ni potrebno čakati na ljudsko štetje, saj bi z dobro voljo in nekoliko zanimanja za urad tako karitoteko dober uradnik izpolnil v enem letu. Bodoči župan bo imel na tem polju dovolj hvaležnega posla.

Nove poštne pristojbine

S 1. avgustom so uvedene nove pristojbine.

Dopisi: pisma 25 lir; dopisnice 20 lir; razglednice in vizitke z do 5 besed 10 lir.

Zavoji: za prvih 200 gr 35 lir; za vsakih 50 gr ali dela 50 gr 10 lir več.

Poštni predali: mesečna najemna 200 lir.

Priporočeno: 45 lir.

Express: 50 lir nad normalno pristojbino.

Uvedene so letalske dopisnice za zračno pošto za Evropo po 60 lir, za ZDA in Kanado pa s pristojbino 115 lir. Dopisnice se lahko uporabljajo tudi za druge dežele z dopolnitvijo tozadevnih pristojbin.

Brzjavke: navadne za besedo (najmanj 10 besed) 14 lir; nujne dvojno.

Poroka

Dne 27. avgusta sta se poročila v Nabrežini g. Ivan Zadnik iz Trsta in gospodinja Stana Caharija iz Nabrežine, oba iz zavednih slovenskih družin.

Mladima zakonca želimo obilo sreče v novem življenju!

DAROV: Namesto cvetja na grob pok. Emilije Kariž roj. Suban daruje soprog Josip SDD v Trstu lir 10.000. — V isti namen in istemu društvu darujejo: družina Franjo in Miro Suban lir 3.000; družina Zarko Suban lir 2.000; družina Andreja in Danilo Klun lir 1.000 in sestra Ema s soprogom lir 2.000.

V počastitev spomina in namesto cvetja na grob pokojni stari mami Franciški Kalc s Proseka daruje vnuk Slavko 2.000 lir za SDD v Trstu.

Tržaški prosvetni delavci, znana, da je dne 29. avgusta zjutraj nenadoma umrl

LUDVIK ŠVAGELJ

znani in priljubljeni prosvetni delavec.

V Trstu dne 29. avgusta 1951.

PRILETNO DEKLE išče mesto kot gospodinja; je zelo zmorna, zdrava in lepa značaja. Pisati na upravo lista »Demokracija« pod šifro »Skromna gospodinja«.

SLOVENSKA TRGOVINA jestvin v Trstu išče vajenca 14 let starega. — Ponudbe na upravo lista »Ubojčljiva«.

Odgovorni urednik: dr. Janko Jež

Tiska: »Karna« ADRIA, d. d. v Trstu

ZOBOZDRAVNIK

Dr. STANISLAV PAVLICA

sprejema od 9 - 12 in od 17 - 19

TRST, VIA COMMERCIALE

10-II., TEL. 25597

Mizarji kmetovalci podjetniki! Deske smrekove, macesne in trdih lesov, trame in par-

kete nudi najugodnejše

CALEA
TEL. 90441 TRST
Viale Sonnino, 24

POCENI IN VARNO pošljete svojim dragim v Jugoslaviji in po Evropi

darilni paket po trdki

URARNA UL. ROMA 19 ZLATARNA

VELIKA IZBIRA, PO ZARES KONKURENCNIH CENAH! LASTNA DELAVNICA. KUPIM IN ZAMENJAM ZLATO, SREBRO IN DRAGULJE

ALOJZ NOVLIJAN

Maipú 450, Buenos Aires - Argentina

sprejema naročila za darilne pakete, za cele vreče moke, riža, sladkorja, kave, testenin, fižola turške moke, gresa, orodja, železine, tekstilij, stroje, radio bicikljev, usnja, obutve, zdravil, semen, raznih materialov, ki se pošljejo iz prostega skladišča v Trstu v Jugoslavijo. — — — — — Zahtevajte cenik!

Obljube in grožnje

Nedemokracijska naziranja Italijanskih „demokratov“ v Nabrežini

Zadnji »Giornale del Lunedì« je objavil volilni poziv »Unione Democratica Italiana« iz Nabrežine. Ta poziv je res nekaj svojevrstnega. Pri vseh nepričakovanih potezah, pretiravanjih in sladkih obljubah, ki smo jih pri Italijanih imeli priliko spoznati, nas je ta nabrežinski proglas le presenetil. Toda ne v dobrem! Take perfidnosti in nedemokracijskega duha, kakršne izhaja iz njegovih vrstic, doslej še zlepa nismo videli.

Proglas izhaja iz zelo nenaravnega stališča: apelira namreč na Slovence, da morajo pri prihodnjih volitvah glasovati za Italijansko listo. Odprto in jasno jim torej svetuje, naj postanejo odpadniki, s čimer nam na posreden način že dokazuje, kaj bi bilo, če bi se v te kraje vrnila Italija.

Ker pa se sestavljenci proglasa najbrž zavedajo šibkosti tega poziva, ga skušajo podpreti kar z dvema sredstvi: z obljubami in z grožnjami. Dragi Slovenci, če boste pridni, vam bomo dali vse pravice, ki pripadajo manjšinam v demokracijski državi! tak je duh obljub tega proglasa. Pri tem pa pozabljajo, da so leta 1918 prišli Italijani v te kraje s še širšimi obljubami, ki so jih pa že prvega dne prišli izgrajevati in jih kasneje je popolnoma pozabili. Pozabljajo, da imamo pred seboj postopanje z našo narodno manjšino v Italiji, ki se vedno nima vseh tistih pravic, ki bi jih po italijanski ustavi morala imeti. Nabrežinci to vidimo in to tudi »Unione Democratica Italiana«.

Zato si misli: kjer ne zaleže do- ra beseda pa pokažimo še palico! Poziv opozarja Slovence, da bo na osnovi glasovanja pri prihodnjih volitvah prišlo morda do razdeljevanja ozemlja in vse tiste vasi, ki bi izkazale slovensko večino, bodo

prišle pod Jugoslavijo. To je najtežji argument, s katerim skušajo ti lažni »demokrati« vplivati na volivce slovenskih vasi in jih pripraviti do tega, da bi glasovali za italijansko listo. Doslej namreč še nismo vedeli, da spada tudi grožnja med demokracijska sredstva.

Toda tudi »Unione Democratica Italiana«, niti njeni zagovorniki ne bodo delili slovenskega ozemlja. Nabrežinci se zavedamo vse zlaganosti njihovih dokazov. Smo za sporazum z Italijani, toda ne za ceno, da bi morali zatajiti svoj jezik in kri ter dati našim nasprotnikom orožje, s katerim bodo lahko dokazovali, da Slovencev sploh ni. Zato bomo glasovali predvsem kot Slovenci, da dokažemo, da biva tu naš rod, a poleg tega tudi kot demokracijski, da ne odpravimo vseh tistih nasilij, ki jih izvršuje danes komunizem vseh vrst. Eni kakor drugi so naš že dovolj razočarani in zato so za nas njihovi pozivi in proglasi brez pomena.

Seja glavnega odbora SDZ

V nedeljo dne 2. septembra bo redna seja glavnega odbora SDZ ob 9.30 v prostorih v ulici Machiavelli 22-II.

Tajništvo

SLOVENSKA PROSVETNA MATICA VABI VSO JAVNOST NA SVOJO VSAKOLETNO JESENSKO PRIREDITEV

NA OPČINAH,

KI BO V NEDELJO 9. SEPTEMBRA POPOLDNE.

Sodelujejo: Pevski zbor A. K. Jadrana, bolgarska folklorna skupina, dekliški tercet s Kontovela, solisti Dušan Pertot, Renat Kodermac, Stefan Nedelčev in Mario Sancelin.

PO PROSVETNEM SPOREDU LJUDSKA ZABAVA!